

نۇنپىھكى زېر

جېرۆك بۇ مندالان

بۇ نەمەنى (۶-۱۲) سالان

ھاوزېن سېئوھ

ناوی کتیب: توتیبه کی ژیر

بابهت: چیرۆك بو مندالان

نووسینی: هاوژین سلێوه

هه له بیری: ده ریا سا بیر همه د

دیزاینی ناوه: هاوژین سلێوه

چاپی یه که م: کانونی دووه می ۲۰۱۹

دیزانی بهرگ: توانا ته همه د

چاپخانه ی رۆژه ه لالت- هه ولیر

له بهر یوه به رایه تی گشتی کتیبخانه گشتییه کان ژماره ی سپاردنی

(۱) سالی (۲۰۱۹) پیدراوه.

نرخ: (۲۵۰۰) دینار

"په پوله جوانه كان"

ژين كچيكي جوانكيله و ژير بو، قوتابي پولي يه كه مي
بنه رته تي بو، به پروژ وانه كاني خوي ده خویند و شه وان
دداني به فلچه و مه عجون ده شوشت و زو دهنوست،
بوته وهی به يانيان زو خه به ري بيته وه، كه به ياني له خه و
هه لسا، نوينه كه ی خوي به جوانی قه دكرد و ده ست و دهم و
چاوی به تاو و سابون شوشت و به خاوييه كه ی خوي
ده ست و دهم و چاوی سړييه وه، بو وه رگرتني هه وايه كي
فيئك و خوش و بو وه رزشكردن له ژور هاته دهره وه و چووه
نيو باخچه خنجيلانه كه ی ماليان، سه يري كرد، گوله كان
زور دلخوشن، به ياني باشي ليكردن، ته وانيش به هيواشي
وه لاميان دايه وه و به بوته خوشه كه يان پيشوازيان
ليكرد، سونده كه ی ده ستدايي و به لوعه كه ی كرده وه و
ده ستی كرد به تاودانی گوله كان، دواي ته وهی له نيو

باخچه که که میك وهرزشی کرد، دواتر لهسه ر کورسییهك
دانیشت و سهیری گوئه جوانه کانی ده کرد، له پیر دو
په پوله ی بال نه خشینی جوانی بینی، به سه ما کردنه وه
له نیو چیمه نی باخچه که ده خولانه وه و ناوه ناوش له سه ر
گول ده نیشتنه وه، ژین په پوله کانی زور پیجوان بو، هزی
ده کرد بوئه و بن! بوئه پیری کرده وه و چو توړیکی هیئا و
هه ردو په پوله که ی گرت و بردنییه ژوره وه!

چهند گوئیکی له باخچه که لی کرده وه و له نیو گول دانیك
داینا، قاپیک هه نگونیشی بو دانان، جاریکی تر چوه
باخچه که بوئه وه ی په پوله ی تر بگریت! سهیری کرد
گوئه کان لیی تورنه و قسه ی له گه ل ناکه ن و بوئه
خوشه که ی خو یانی ناده نی! خه مبار بو، به گوئه کانی وت:
بوچی لیم تورهن؟!

گولەكان تىكرا وتيان: بۆچى ھاورپىكانى ئىمەت بەند

كردووه؟! بۆچى گولەكانى ئىمەت لىكردووه؟!!

وھلامى داىھوھ و وتى: پھپولھكانم بۆىھ گرت، بۆئھوھى لھ

ژورھوھ لھ گھلم بن، چونكھ خۆشم دھوین، گولھكانم بۆىھ

لىكردووه، بۆئھوھى پھپولھكان شىلھى گولھكان بمژن و

برسىيان نھبى، ژىن كھ بىنى ھھمو گولھكان تورھن، زۆر

خھمبار بو و چووه ژورھوھ، سھىرى كرد پھپولھكان

دھگرىن، لىى پرسىن بۆچى دھگرىن؟ تھگھر برسىتانه گول

و ھھنگوینم بۆداناون.

پھپولھكان وتيان: ئىمھ ئازادىمان دھوى، ئىمھ ھەزدھكھىن

بھئازادى خۆمان بھنىو گولھكاندا ھھلقرىن، تۆ ئىمەت

بھندكردووه.

ژىن كھ پھپولھكانى بھم شىوھىھ بىنى زۆرى پىناخۆش بو،

پھنجھرى ژورھكھى كردووه و بھ پھپولھكانى وت: فھرمون

تازادتان ده‌که‌م، داوای لیبوردنتان لیده‌که‌م، جاریکی
دیکه تازارتان ناده‌م.

کاتی چووه نیو باخچه سهیری کرد، گوله‌کان زور
دلخوشن، په‌پوله‌کان به‌نیو هه‌وا سه‌ماده‌که‌ن، زور دلشاد
بوو، جاریکی دیکه داوای لیبوردنی له گول و په‌پوله‌کان
کرد، ته‌وانیش وتیان ده‌تبورین و نیمه‌ش خوشمان ده‌وی.
بو رۆژی دوایی که چووه نیو باخچه که، گوله‌کان به بونی
خوش به‌خیرهاتنیان کرد، به‌سه‌دان په‌پوله‌ی بالنه‌خشین و
جوان له‌نیو باخچه که ده‌خولانه‌وه و ده‌هاتنه‌ سه‌ر ده‌ست و
قزی و سلاویان لیده‌کرد، ژین دلی زور خوش بو، له‌مه‌وه
وانه‌یه‌ک فیرو، که تازاری بونه‌هران نه‌دات و به‌ندیان
نه‌کات، له هه‌مان کاتیش فیرو ته‌وه بو، که ژینگه‌ی
خوشبویت و دارودره‌خت و گولی خوشبویت و
نه‌یانشکینیته‌وه، به‌لکو چاودیریان بکات و تاویان بدات.

"چۆلەكەي رەنگاوپرەنگ"

ھونەر مەند رۆستەم ئاغالە، لە مائەكەي خۆي سەرقالی وینەكیشان بو، جۆرەھا بۆیە و فلچەي لە لای خۆي دانابو، وینەي بولبولیكي دەكیشا، چۆلەكەي كیش لەپشتی پەنجەرەكەوہ سەیری دەکرد، كاتی كە تابلۆكەي بەتەواوی كیشا زیاتر لەپەنجەرەكەي نزیك كردهوہ بۆتەوہی خۆرەتاوی بەركەوی و جوان وشك بیتهوہ. سەیری كرد چۆلەكەيەك بە دەنوك لەپەنجەرەكە دەدات و ئەویش پەنجەرەكەي بۆ كردهوہ و پیی وت: فەرمو چۆلەكە جوانەكە.

چۆلەكەكە سلاوی كرد و وتی: ماندونەبی ھونەر مەندی دەست رەنگین. رۆستەم ئاغالە وتی: بەخیرییی چۆلەكەي نازیز.

چۆلەكە وتى: زۆر سوپاس، راستى ئەم تابلۆيەى تۆم زۆر بەدلە، زۆر جوانە، ھەزدەكەم بالّ و پەپرى منىش جوان بۆيە بكەى و ۋەك ئەو تابلۆيە جوان ېم!

ھونەرمەند رۆستەم ئاغالە وتى: تۆ زۆر جوانى، ھىچ كىشە يەكت نىيە.

چۆلەكەكە وتى: ئاخىر رەنگاورەنگ نىم، رەنگەكانى خۆم بەدل نىيە!

ھونەرمەند رۆستەم ئاغالە وتى: ھەمو بونەۋەرىك بە تاييەتمەندى خۆيەۋە جوانە، سەيركە قەلەرەش رەنگى رەشە و جوانىشە، كۆترى سىپى جوانە، كۆترى رەش جوانە، كۆترى زەرد جوانە، سەۋرە و مېرولە و دار و بەردىش بە رەنگەكانى خۆيانەۋە جوانن.

چۆلەكەكە وتى: دلّم مەشكىنە ھەزدەكەم رەنگاورەنگم بكەى.

هونه رهندي دهست رهنگين دلى چۆله كه كهى نه شكاند و
وتى: به سه رچاو ئىستا رهنگت ده كه م، فلچه كهى له نيو
بۆيه كى سور وهر داو له سه رى چۆله كه كه دا، پاشان چهند
رهنگيكي ترى له بال و كلكى دا، ئينجا دهنوك و
قاچه كانى سور كرد، به چۆله كه كهى وت: وهره سه رى
ئاوينه بكه، بزانه چۆنى؟ چۆله كه كه كه سه رى ئاوينه
كرد خوى نه ده ناسيه وه! زۆرى پى سه ر بوو! دلى زۆر
خوش بو، نيگار كيش رۆسته م ئاغالاه به كاميرا كهى
وينه يه كى چۆله كه كهى گرت، چۆله كه كه زۆر سوپاسى
كرد و خوا حافيزى لى كرد و هه لفرى، كاتى كه چوه نيو
چۆله كه كان نه يانده ناسيه وه! هه رچه نده ده يوت من
چۆله كه جوانه كه م، هونه رهنديك رهنكى كردوم، باوه ريان
پينه ده كرد، دواتر ده ستى به جريوه جريو كرد، ئينجا به
دهنگه كهى ناسيانه وه، رۆژييك چۆله كه رهنگا ورهنگه كه

له گهڙا ھاوړيکاني چونه وه بهر په نجرهري هونه رمه ند
 روسته م تاغاله و سهيريان کرد وينه ي تالاي کوردستان
 ده کيشي، زوريان پيجوان بوو، تالاکه ي کردبوو سي بهش،
 بهشي سهره وي بويه ي سوري ليدابو، ناوهراسته که ي
 بويه ي سپي ليدابو، بهشي خواره وي تالاکه شي سهوز
 کردبو، تنها ته وه مابو به فلچه جوانه که ي له نيو رهنکه
 سپيه که خوره تاويکي زهره و دره وشاوه دروست بکات، به
 دهنوک له په نجرهريان دا، په نجرهري ليکردنه وه و به زهره ده وه
 پيشوازي ليکردن و دواتر چوله که کان ليمان پرسى
 بهر پرتان ته م چوله که يه تان رهنکه کردوه؟

وتى: به لى من رهنکه کردوه، چوله که کاني تر وتيان
 ته مړو (۶/۵)ه، واتا پينجى حوزه يرانه، رورى
 ژينگه پاريزيه، له به يانييه وه دهستان به پاکردنه وي
 ژينگه که مان کردوه، خول و خاشاک و نايلون و شوشه و

قودومان كۆكردۆتەو، ئىستا ئارەزومانه بەم بۆنەيەو،
ئاھەنگ بگىرپىن، بۆيە پىمان خۆشە ئەگەر ھاوکارىمان
بكەي ئىمەش رەنگ بکەي.

ھونەرمەند رۆستەم ئاغالە وتى: كەمىك ئارام بگرن با
ئالاي كوردستان تەواوبكەم، ئىنجا ئىوھش بۆيە دەكەم،
كاتى بيستويەك تيشكى بۆ خۆرەتاوہكەي نىو ئالاي
كوردستان كرد.

چۆلەكەيەك وتى: بەراستى كاريكى جوانت كردووه،
ھەربىزى ھونەرمەندى بلىمەت.

چۆلەكەيەكى تر وتى: دەتوانىن سەيرى پىشەنگاكەت
بكەين؟

ھونەرمەند رۆستەم ئاغالە وتى: ئەو تابلۇيانەي كە
دروستم كردون، بۆ منالان و بۆ ئىوہيە، تاوہكو بىبين و
چىژى لىوہر بگرن، فەرمون سەيرىان بکەن، چۆلەكەكان

به باله فرکی به نیو پیشهنگاکه سورانهوه، تابلوی زور
جوانیان بینی: تابلوی نه خشی کوردستان، تابلوی
گوندهکانی کوردستان، تابلوی پیشمه رگه، تابلوی
مندالانی نیو قوتابخانه، تابلوی جوړه ها ئاژهل و بالنده،
به راستی چیژیکی زوریان لیوه رگرت.

چوله یه کی دیکه وتی: پیمان خوشه ئه مرۆ به رهنگیکی
جیاواز دهر بکه وین.

هونه رمه ند دلّی نه شکانندن ههر چوله که ی جوړه
رهنگیکی لیذا، چوله که یه کی سور کرد، چوله که یه کی
تری شین کرد، یه کیکی تری مۆر کرد، یه کیکی تر
ره ساسی، یه کیکی تر قاوه بی، یه کیکی دیکه ی نارنجی،
یه کیکی دیکه زهره د، یه کیکی دیکه رهش...هه مو
چوله که کان دلّیان خوش بو، زور سوپاسی هونه رمه ند
رۆسته م ئاغالیه یان کرد. خواحافیزیان لیکرد و هه لفرینه

سەر درهختیکی بەرز، دەستیان کرد بە گۆرانی گوتن و لەو
لاشەوہ بولبولەکان مۆسیقیان دەژەنی، درهختهکان
سەمایان دەکرد، سمۆرەکان ھەل دەپەرین، پۆلی مەل لە
ئاسمانە دەخولانەوہ و تیپە مۆسیقیایەکی جوان بون،
جۆرەھا ئامیری میوزیکیان پی بو، لە ئاسماندا دەیانژەنی،
چەند شینە شاھۆیک لەسەر ھەورەکان نشتبونەوہ و
بە کۆرس گۆرانییان دەگوت، بەراستی ئاھەنگیکی خوش
بو، زۆر دلخۆش بون، ئاسمان و زەویان پڕکردبو لە مۆسیقا
و گۆرانی و قاقای پیکەنین. بو رۆژی دوایی چۆلە کەکان
ھاتنەوہ لای ھونەرمەند رۆستەم ئاغالە و وتیان
ئاھەنگیکی خوشمان گیرا، کاتیکی زۆر خوشمان
بەسەربرد، ئیستا دەمانەوی وەکو خۆمان لیبیتەوہ، ئیمە
حەزناکەین وەکو تاتۆ ئەم بۆیە ھەتا ھەتایە بە

جەستەمان بىيىتتە، بەلكو حەزىك بو بۇ ئاھەنگىك ئەم
بۆيە و مكيازەمان كرد.

ھونەرمەند رۆستەم ئاغالە وتى: من جۆرە رەنگىكى
كاتىم لىداون، بۆتەۋەى زو لىيىتتە، بەلام تابلۆكام
بەجۆرە بۆيەيەكى دىكە رەنگ دەكەم تاھەتايە لىنايىتتە
و بەجوانى دەمىيىتتە، پىيى وتن: مادام ئىۋە ژىنگەتان
خۆشەۋى و پارىزگارى لىدەكەن، دەبى پاكوخاۋىنى
خۆشتان رابگرن و زو زو خۇتان بشون، بەتايىبەتى دواى
كاركرن و دواى ئاھەنگ و ئارەقەكرن، پىيى وتن: ئەگەر
خۇتان بشوشتايە رەنگەكەتان لىدەبوۋە!

پىشى وتن: ئاسانە ھەر چۆلەكەيە و با بچىتتە
گەرماۋى(حەمامى) مائەكەى خۆيى و خۆى بشوا
رەنگەكەى لىدەبىتتە، ھەمو چون خۇيان شوشت و
رەنگەكەيان لىبۆۋە و ھاتنە بەرھەتاو زۆر پىكەنن و

دلیان خوشبو، پهره جوانه کانیان دهریسکانه وه، جاریکی
تر سوپاسی هونه رمه ند رۆسته م ئاغالیه یان کرد، وتیان
له وه وه دهرسیک فیروبوین، که پیویسته گرینگی به
پاکو خاوینی خومان و ژینگه که مان بدهین.

"توتیہ کی ژیر"

رین کچی کی زیرہک بو له پوئی سییہ می بنہرتی بو، له وانه کانی همیشہ سہرکہ وتو بو، باوکی به لینی پیدابو، ئە گەر ئە مسال له وانه کانی سہرکہ وتوییت و یه کہمی سہر پو له کہی بیٹ، توتیہ کی بو بکریٹ، چونکہ رین زور حەزی له بینینی توتی بو، ئە و پیشتر له ری تە لە فزیون توتی بینیبو، چەند جاریکیش له باخچە ی ناژەلان بینیبوی، رین له وانه کانی سہرکہ وتوبو و بووہ یه کہمی پو ل، کاتی کہ گہ رایہ وہ مالہ وہ و وتی: بابہ گیان، دایہ گیان به یه کہم دەرچوم.

دایک و باوکی (رین) یان ماچ کرد و پیروزبایان لی کرد. هەمان رۆژ رین له گەل باوکی چوہ بازاری بالندە فرۆشان، باوکی توتیہ کی سەوزی ئامال شینی بو کری، هیئندە دلێ پی خۆش بو، کاتی هیئایه مالہ وہ، توتی تەنہا دەیزانی

بلی چۆنی، بۆیه رین هه‌رشتیکی پێده‌وت، توتییه‌که چه‌ند جارێک له‌سه‌ریه‌ک ده‌یوت: چۆنی، چۆنی، چۆنی، چۆنی، چۆنی! رین ناوی له‌ توتییه‌که نا (کوردۆ)، توتییه‌که زۆر چه‌زی له‌ ناوه‌بو زۆر دلخۆشبو، چونکه‌ ئه‌و میله‌تی کورد و ناوی کوردی خۆشده‌ویست.

رین رۆژانه‌ توتییه‌که‌ی له‌ قه‌فه‌س ده‌ردی‌نا و له‌ ژوره‌وه به‌ره‌لای ده‌کرد و قسه‌ی له‌ گه‌ل ده‌کرد، تاوه‌کو فی‌ری خویندنه‌وه و نوسینی کرد، فی‌ری ئه‌وه‌ی کرد که به‌یانان له‌ خه‌و هه‌لسی‌ت به‌یانی باش له‌ ئه‌ندامی خیزانه‌که‌یان بکات، کاتی بووه‌ نیه‌ره‌ نیه‌ره‌ رۆب‌باشیان لیبکات، که بووه ئیواره ئیوه‌ره‌باشیان لیبکات، که بووه شه‌و شه‌و باشیان لیبکات. کاتی‌کیش میوانیکیان بی‌ت به‌زه‌رده‌خه‌وه به‌خیره‌اتنیان بکات. توتییه‌که (رین‌ی) زۆر خۆشده‌ویست، رۆژیکیان (کوردۆ) گریا و پی‌ی وت: من

له و ماله ههست به ئاسودهیی ده کهم، به لām ته گهر ئازادیم
ههست به ئاسودهیی زیاتر ده کهم! من ههزده کهم له نیو
دارستانه کان بژیم، من ههزده کهم له گهل توتیه کانی تر
بژیم.

رین که میك بیری کردهوه، پیی وت: ئازادت ده کهم، به لām
پیم باشه بچیتتهوه نیو دارستان و به هه موو توتیه کانی
تر بلیی ئازادی بو کوردستان، سه ره به خویی بو کوردستان،
چونکه ئیمه ی میله تی کوردیش ژیر دهسته یین، توتیه که
به لینی به (رین) دا که رو له هه ر شوینیك بکات بلیت:
سه ره به خویی بو کوردستان، توتیه که ی ئازاد کرد،
توتیه که چوه دارستان و کۆبونه وه ی به توتیه کانی تر
کرد و باسی میله تی کوردی بو کردن، پیی وتن
میله تیکی دهسته سه ر و زولم لیکارون، پیویسته
هاوکاریان بکه یین و کاریکی وابکه یین وه ک میله تانی تر

بژین و ئازادبن، لهو رۆژهوه ئەم توتییە و دەیان توتی تر
ئەو شار و ئەو شار، ئەو ولات ئەو ولات دەگەرین و
پرپه گەرویان هاوارده کەن و دەلین: (سەربەخۆیی بو
کوردستان، سەربەخۆیی بو کوردستان، سەربەخۆیی بو
کوردستان). دلنیام رۆژیک دادی ئەو شەپۆله دەنگە
توتییەکان، ویزدانی ولاتە زههیزه کان بچولینی و پالپشتی
میله تی کورد بکەن، بوئەوهی وهک نهتهوه کانی تر ئازاد و
سەربەخۆ بین.

"گفتوگۆی ترۆپیک و خۆرەتاو"

ترۆپیک بەرزترین لوتکەى چىايە ، ترۆپیک ھەمو بەيانيان
لە پيشوازي خۆرەتاو بو ، بەرلەوھى خۆرەتاو بگاتە ناو شار
بەياني باشى لە ترۆپیک دەکرد ، دواتر دەھاتە نيۆ شار و
گوند و بەياني باشى لە مرۆڤ و گول و پەپولە و دار و
درەخت و گشت بونەوهرانى تر دەکرد ، ئەو رۆژانەى کە
دەبوو ھەور و خۆرەتاو بەدەرنەدەكەوت ، ترۆپیک خەمبار
دەبو ، دەيووت : تەنانەت کە بەفريشم بەسەر دەبارى
چاوهرپى خۆرەتاوم ، چونکە بە خۆرەتاو دەدرەوشيمەوھ و
دلخۆش دەيم ، خۆرەتاو ماناي ژيان دەگەيىنى .
لە خوارەوھ درەخت و بالندە و ئازەلەکان ، ھەر دەيانروانييە
ترۆپیکە کە ، بەلکو خۆرەتاو بەدەرکەوى .
چۆلە کە يەك وتى : بى خۆرەتاو ژيانمان زۆر ناخۆشە .
دەنکە گەنمىک وتى : ئەوھ چەند رۆژە چاوهرپى خۆرەتاوم
تاكو شين بيم .

گوئیك وتی: من وا ههستده كه م خۆره تاو لیمان توپه بووه
و جاریکی دیکه ناییتته وه!

سمۆره یهك وتی: خۆتان بی تاقت مه كه ن، چه ند پۆژیکی
دیکه ئەم هه ورانه ده پره ونه وه و خۆره تاو به ده رده كه وی.
دپكیك وتی: جگه له خۆره تاو هیچ شتیکی ترم
خۆشناوی!

تروپك وتی: تازیزه كام، ده زانم ئیوهش وهك من خۆره تاوتان
خۆشده وی و هاوپی هه مومانه، به لام خه م مه خۆن
خۆره تاو هه رگیز جیمان ناهیلی، هه ر كه هه وره كان
په وینه وه ئەویش په یداده بیته وه.

كه رویشكیك وتی: هاوپیان دلخۆش بن، چونكه باران
سه رچاوه ی ژیا نی هه مو بونه وه ریكه، دوا ی باران بارینیش
خۆره تاو به ده رده كه ویته وه.

له و قسانه دابو، باران دایكرد، هه مو بونه وه ره كان
بیده نگ بون، دارستانه كان به هیواشی ئاوی بارانه كه یان
ده خوارده وه، دواتر جاریکی دیکه خۆره تاو به ده ركه وته وه و

تیشکه زیړینه کانی خوۍ به سهر دهرودهشت و دارستان و شاخ و کیو و بونه وهره کان پرژان، همویان گه شبونه وه و دهستیانکرد به سه ماکردن و وتیان به خیربییته وه خوړه تاوی خوښه ویست.

خوړه تاو وتی: زور سوپاس هاورپی خوښه ویسته کام. دهزانم دلتنان زور تنگ بو کاتی من لیړه نه بووم، دلنیابن ههرگیز جیتانناهیلم، هاورپیان ته و چند روزهی که لیتان دوربوم، چوبومه مالی ههور و گه شتیکی خوشم کرد، نیوه دهزانن من و ههور ههزاران ساله هاورپی یه کین، من تاوی دهریا و زهریاکان ده که م به ههلم و تهو ههلمهش دهچیته ناسمان و ده بیته به ههور، دواتر ده بیته باران و جاریکی دیکه تاوه که دیته وه سهر زهوی، دهزانن تیشکه کام همیشه له گهشت و گهرانن له گهله هلمی تاوه کان، من و تاو هینده یه کترمان خوشدهوی، ههرگیز یه کتر به جی ناهیلمن، همیشه پیکه وهین.

ئىۋەش بە بەدەر كەوتنى ھەور دلتەنگ مەبن، پىۋىستە
ئىۋەش ۋە كو من ھەورتان خۆشبو، چونكە ھەمومان
يەكتر تەواۋدەكەين، گەر ھەور نەبى و باران نەبارى،
ژيانتان دەكەۋىتتە مەترسىيەۋە!

لەۋكاتەدا ھەور دللى زور تەنگ بو، چونكە ۋاى دەزانى
جگە لە خۆرەتاۋ و كەرويشك ھىچ شتتىكى تر ئەۋى
خۆشناۋى! بۋىيە خەرىكبو دەست بكاتە گريان، بەلام
لەۋكاتەدا بونەۋەر و درەختەكان ھەمو بەيەك دەنگ
ۋتيان: لىرەبەدۋا جياۋازى لە نىۋان ھاورپىكانمان ناكەين،
ئىمە ھەمومان بەيەكەۋە جوانين، ھەمومان يەكترمان
خۆش دەۋى، خۆرەتاۋمان خۆش دەۋى، ھەورمان خۆش دەۋى،
ئاسمانمان خۆش دەۋى... رقىمان لە ھىچ شتتىكى سوۋدبەخش
نابىتتەۋە. كاتى ھەور گوپى لەۋ قسانە بو، زور دلخۆشبو،
ۋتى: كەۋابى ئازيزانم منىش ھەموتانم خۆش دەۋى و بى
جياۋازى بارانتان بەسەر دەبارىنم و دلخۆشتان دەكەم،
لەۋكاتەدا رپىژنەبارانىك بارى و ئىنجا خۆرەتاۋ تىشكە

زیرینه‌کانی خوی به‌سهر دهروددهشت و بونه‌وه‌ره‌کان باراند و
همه‌مو تیّکرا ئاهه‌نگی شادییان گیرا.

"کهرویشک و ژوشک"

کهرویشک و ژوشکیک له دارستانیکدا دهژیان، مالیان بهتەک یه کهوه بو، کهرویشکه که زۆر له خۆبایی بو، به ژوشکی وت: من له تو باشترم، له شولارم له تو جوانتره، پیستم نهرمه، تو له شولاریکی زبری پر له درکت ههیه! له هه مان کاتیش توانای راکردنت نییه!

ژوشک وهلامی دایهوه و وتی: ئەهی کهرویشک له خۆبایی مه به، هه مو بونه وهریک به تایبه تمهندی خۆیهوه جوانه، تو له شولاریکی نهرمت ههیه و توانای راکردنت زۆره، مه ترسییه کت له سه ربی زو را ده که یی و خۆت رزگاره که ی، من توانای راکردنم که مه، بۆیه خودا ئەم درکانه ی پی داوم، تا بتوانم پاریزگاری له خۆم بکه م، ئە گه ر پیویستیش بو هاوکاری بونه وه رانی تر بکه م.

کهویشک دایه قاقای پیکه نین و وتی: من پیویستیم به تو نییه، له و کاته دا رپوییه ک به ده رکه وت و روه و کهرویشکه که ههنگاوی نا، کهرویشکه که شانی پیاکرد

به بازدان و رایکرد، ریوییه که هرچندی کردی نهیتوانی
بیگریت، ناچار گه رایه وه لای لانهی که رویشکه که،
بوئه وهی به چکه کانی بخوات، چونکه به چکه کانی هیشتا
توانای راکردنیان نه بوو، به لام که له لانهی که رویشکه که
نزیك بوه وه، بینی ژوشکیك له بهردهم به چکه کان
وه ستاوه؟! پری دایه ژوشکه که، به لام ده می به خوین هات
و برینداربوو، ته و جاره یان ویستی پریداته به چکه کان،
که چی ژوشکه که ری پیته دا، ریوی له تاو ده م و ددانی به
ویقه و یق رایکرد.

پاش که میك که رویشك به هه ناسه سواری هات و وتی:
کوا به چکه کانم؟

به چکه که رویشکیك وه لامی دایه وه و وتی: به و خودایه،
ئه گهر ژوشکی جیرانمان نه بوایه ریوی گشتمانی ده خوارد.

له و کاته دا که رویشك ههستی به په شیمانی کرد، وتی:
زۆر سوپاس هاوسیی خوشه ویستم، تو نه بوایی به چکه کانم
له ناوده چون، داوای لیبوردنت لیده کم، من زۆر له خوبایی

بووم، به لاین بیّ جاریکی تر گالته به هیج بونه وهریک
نه که م.

"په پوله که ی کاوه"

کاوه وینه ی په پوله یه کی کیشا و به قه له می
ره نگا وره نگ نه خشان دی، ته وهنده جوان بو، حزی کرد ته م
وینه یان له ژوره که ی خوی هه لیبواسیت، بویه له ژوره که ی
خوی هه لیواسی، رۆژیکیان له قوتابخانه گه رایه وه،
سه یری کرد په پوله که له نیو کاغه زه که نه ماوه و
هه لفریوه! ته نها کاغه زیکی سپی به دیواره وه یه؟! زوری
پی سه یربو! بویه له ژوری خانوه که یان بوی ده گه را، له
په نجه ره وه سه یری باخچه که ی خویانی کرد، بینی
په پوله که شیله ی گولان ده مژی! چوه باخچه که و سلوی
له په پوله که کرد، په پوله که ش به زه رده خه نه وه وه لآمی
دایه وه.

کاوه لیپرسی: بوچی منت جیهیشت و هاتییه ته م
باخچه یه وه؟

په پوله که وه لآمی دایه وه: تو ته نها وینه ی منت کیشا،
ده بویه وینه ی چند گولیکیش بکیشابایه، ئاخر منیش

زۆرم برسی بو، بۆیه هاتمه باخچه که تان تا کو شیله ی گول
 بژم، کاوه وتی: راست ده که ی په پوله جوانه که، گول و
 په پوله یه کتریان زۆر خوشده وی، دواتر کاوه چوه ژوره و
 له سه ر کاغه زیکی گه وره وینه ی باخچه یه کی کیشا.
 وینه ی ده یان گول ی ره نگا وره نگی کیشا. په نجه ره ی ژوره که ی
 کرده وه، ئینجا بی نی په پوله که ی خو یی و ده یان په پوله ی
 تر هاتنه ژوره وه و شیله ی گولّه جوانه کانیا ن ده متری و
 سه مایان ده کرد، سه یری کرد په پوله و گولّه کان زۆر
 دلخوشن، کاوه ش به بینینی ئەم دیمه نه زۆر شادومان بو.

"به چکه فسۆس و میړوله"

فسۆسیکی خینجیلانه له دارستانیدا ریځگای لیونبو، تاریک داهات نه یده زانی بو کوی بچیت! له پر توشی میړوله یهک بو، که گه نمی بو ښاره که ی ده کیښایه وه، به هه ناسه سواری سلوی له میړوله که کرد و وتی: ده زانی ریځگام لیونبوه، تیستا دایکم به دوام ده گه پری، ته و قسانه ی وت و دهستی کرد به گریان.

میړوله که پیی وت: مه گری خه م مه خو من یارمه تیت ده ده م.

به چکه فسۆسه که له دللی خو ی دا ده یوت: میړوله یه کی ته وهنده بچوک چون ده توانی یارمه تیم بدات؟! بویه به چکه فسۆسه که وتی: زور سوپاست ده که م، به لام چون یارمه تیم ده ده ی؟!

میړوله جوانه که وتی: ماله که ی من بچوکه تو ناتوانی به کونی میړوله شو ربیته وه، به لام له گه لت دیم و ده تبه مه مالی سموره، ته و هاو کاریت ده کا.

میروله و بهچکه فسوسه که بهره و مائی سموره
بهریکه وتن، میروله له ده رگای مائی سموره دا، سموره
ده رگای کرده و فهرموی لی کردن.

میروله که وتی: ئەم بهچکه فسوسه ونبووه، ئەمشه و با
له مائه که ی تیوه بی، به لکو سبه ی بیبهینه وه مائه که ی
خوی.

سموره که وتی: به سه رچاو به خیریین، به خیریین.
بهچکه فسوسه که زور به په له بو، هزی ده کرد بهم شه وه
بگه پیتته وه مال.

سموره که پیی وت: بهم شه وه ناتوانم بته مه وه مال،
ئه مشه و له لام بمینه وه به یانی ده ته مه وه مال. بهچکه
سموره جوانه که شه و له مائی سموره مایه وه، به یانی زو له
خه و هه لسا، سموره که پییوت: با سه رکه وینه سه ر
به رزترین دره ختی ئەم دارستانه، پیوه که وه سه رکه وتن.

سموره که به بهچکه فسوسه که ی وت: سه رکه بزانه مائی
خوتان نادوزیه وه، کاتی بهچکه فسوسه که چاوی گیرا

خانووہ کہی خویانی دوزیہ وہ و زور دلشادبو، له
درہ ختہ کہ ہاتہ خوارہ وہ، سمورہ و بہ چکہ فسوس و
میرو لہ کہ بہرہ و مائی بہ چکہ فسوسہ کہ بہ ریکہ و تن،
کاتی گہ یشتنہ وہ مال، دایکی فسوسہ کہ یان بینی کہ
بہ خہ مباری دانیشتبو، بہ لام کاتی کہ بہ چکہ کہی خوی
بینیہ وہ زور دلخوشبو. بہ چکہ فسوسہ کہ و دایکی زور
سوپاسی سمورہ و میرو لہ کہ یان کرد. دایکی بہ
بہ چکہ کہی وت: رولہ جوانہ کہ م جاریکی تر تہ و نندہ له
مال دورمہ کہ وہ و قسہی من له گوی بگرہ، له ہہ مان
کاتیش چویتہ ہر شوینیک بہ سہ رنجہ وہ سہیری ریگا و
شہ قامہ کان بکہ، بوئہ وہی بہ ئاسانی بتوانی بگرہ ریستہ وہ.
بہ چکہ فسوسہ کہ ش قسہ کانی دایکی له گوی خوی
گرت، ئیتر جاریکی دیکہ بزر نہ بو وہ، منالہ جوانہ کان،
ئیوہش مروقی زیرہک و بہ ہیژن، کہ چونہ ہر شوینیک
بہ وردی سہ رنجی ریگا کان بدن، بوئہ وہی زو شارہ زابن،
له ہہ مان کاتیش بہ قسہی دایک و باوکتان بکن، منالہ

چاگه شه كان بينيتان ئه م ميروله بچوكه تواني هاوكاري به چكه فسوسه كه بكات، كه واته ئيوهش ده توانن يارمه تي هاورپيكاني خوتان بدهن، ته نانه ت يارمه تي كه ساني له خوشتان گه وره تر بدهن، بو نمونه ده توانن كاتي نابينا يه كتان له شه قام بيني دهستي بگرن و بيهه رپينه وه، كاتي دايكتان يان باوكتان شتيكي پيوتن به قسه ي بكه ن و ئيشه كه ي بو جيبه جيپكه ن، چونكه پيوسته هه مومان يه كترمان خوشبوي و هاوكاري يه كتر بكه ين.

"گفتوگۆی دلۆپه بارانیك و گولیک"

دلۆپه بارانیك له ئاسمان هاته خوارهوه و كهوته سههر
په ره ی گولیک، گوله كه دلخۆشبو.

دلۆپه بارانه كه وتی: ئه ی گولگی جوان بۆچی دلخۆشی؟
گوله كه وهلامی دایه وه: چۆن دلخۆش نه بم وا جارگی
تریش تۆم بینیه وه.

دلۆپه بارانه كه وتی: جا تۆ من له کوی دهناسی؟
گوله كه وتی: چۆن ناتناسم، ئه ی حهفته كه ی تریش تۆ
نه بووی میوانداریت کردم.

دلۆپه بارانه كه پیکه نی و وتی: ببوره، به خوا هینده
سه فهرم کردوه، هینده گول و گولزار و دهریا و زهریا و
شاخ و کیوم بینیه، خهریکه نه تناسمه وه.

گوله كه ش به غیلی به قه تره ئاوه كه برد و به خه مباریه وه
وتی: بۆخۆت جارگی تر ده بیته وه هه لم و ده چیته وه
ئاسمان، ئینجا ده بیته وه باران و دیته وه خواری، به لام من
ههر له شوینی خۆم چه قیوم، ناتوانم گه شت بکه م.

دلۆپه ئاوه که وهلامی دایه وه: راسته تو ناتوانی گهشت
 بکهی، بهلام گهشتیاران سهردانت ده کهن، ئه وه تا من و
 په پوله کان سهردانت ده کهین، مناله کان سهردانت ده کهن،
 گهر تو له و باخچه یه نه بی، منال و په پوله کان خه مبار
 ده بن، بویه مانه وهی تو له و باخچه یه باشتره. کاتی گوله که
 گویی له و قسانه بو، زور دلخوشبو، له و کاته دا بایه که
 که وته قسه کردن و وتی: گوله جوانه که منیش به بونه ی
 تو وه له و باخچه یه ماونه ته وه، کاتی ریواران دین بو ته و
 باخچه یه، من بونه خوشه که تیان پیده ده م.
 گوله جوانه کهش وتی: مادام ئیوه ئه وه نده منتان
 خوشده وی، بریاربی جاریکی تر بیر له گهشت نه که مه وه و
 هه میسه له نیو باخچه دا ده می نمه وه.

"کلۆ به فره جوانه که"

که به یانی (گارۆ) له خه و هه ئسا، له په نجه ره که وه سه یری کرد، بیینی به فریکی زۆر باریوه، به په له چو مژده ی به فربارینی به (چرۆ)ی خوشکی وت و پیکه وه چونه حه وشه ی ماله که یان و سه یریان کرد وتیان: ماشه لا دیمه نیکی چند جوانه! چرۆ سه ری بو ئاسمان هه لپری و بیینی به فر وه کو لۆکه به ئاسماندا به لولپیچی و به سه ماکردن وادیته خواری! چرۆ روی کرده برایه که ی و وتی: گارۆ گیان سه یری ئاسمان بکه، بزانه به فر چند جوان دهباری.

گارۆ سه ری خوی هه لپری و سه یری ئاسمانی کرد، هیینه جوان بو، له کاتی سه یرکردنی ئاسمان بو، کلۆبه فریک که وته سه ر له پی دهستی و به یانی باشی لیکرد!
گارۆ نه یزانی ئه و دهنگه له کویوه دی! سه یری ئه ملاو ئه ولای خوی کرد، که سی نه بیینی! زۆری پی سه یربو!
دواتر سه رنجی دایی، ئه وه کلۆبه فریکه قسه ده کات!

گارۆ به سه رسامییه وه! وه لآمی دایه وه: به یانیت باش
میوانه جوانه که.

کلۆبه فره که وتی: بهر له وهی له سه ر له پی ده ست
بتویمه وه، په له مه، یه ک دو قسه م هه یه، پی تی ده لیم.
گارۆ وتی: فه رمو بیلی.

کلۆبه فره که وتی: لیشاویکی زۆری به فر به ریوه یه، ئەو
به فره جوانه ی که ده باری و هه ست به جوانییه که ی
ده که یین، له هه مان کاتیش سه رما و سو له یه کی زۆری
پیوه یه، بو یه ئاگاداری مناله هه ژاره کان بن، ئاگاداری
ئەو بالنده و بونه وه رانه بن بو ته وه ی له برسان نه مرن،
تکایه هاو کارییان بکه ن، کاتی کلۆبه فره که قسه کانی
خۆی ته واو کرد، به سه ر له په خنجیلانه که ی گارۆ توایه وه و
بو وه ئاو! گارۆ له گه ل چرو ی خوشکی چونه ژوره وه، زور
بیریان له قسه ی کلۆبه فره که کرده وه، بو یه
به سه ره اته که یان بو دایک و باوکیان گپرایه وه، دایک و
باوکیشیان وتیان: ده بی به قسه ی کلۆبه فره که بکه یین.

بۆيە لە ھەوشەى مائەكەيان چەند مشتتەك گەنمیان
رۆكرد، ئە پەنجەرەووە سەیریانكرد، پۆلەك ریشۆلە و
چۆلەكە و كۆتر و بولبول دەستیان كرددووە بە خواردنى
گەنم، گارۆ و چرۆ زۆر دلخۆشبوون، وتیان ئەمڕۆ كاریكى
باشمان كرددووە، گيانى ئەو ھەمو پەلەوەرە جوانەمان ئە
مردن رزگاركرد، دواتر گارۆ و چرۆ پۆشاكى گەرمیان
لەبەركرد و چوئەووە ھەوشەى مائەكەيان و
شیرەبەفرینەكى جوانیان دروستكرد، كلاویكى سوریان
لەسەرى نا، مەلپىچىكى سوریشیان ئە ملی وەرپىچا،
دلیان زۆر خۆشبو، شیرەبەفرینەكە دەستى بەقسەكردن
كرد و وتى: سوپاستان دەكەم كە منتان دروستكرددووە،
بەلام سەیركەن لوتم پىئەنپىیە! گارۆ و چرۆ زۆر پىكەنن،
دواتر چرۆ چووە ژورەووە و گىزەرىكى ھینا و بۆى كرده
لوت، ئینجا شیرەبەفرینەكە و گارۆ و چرۆ دایانە قاقای
پىكەنن و زۆر دلخۆشبون، ئەو رۆژەش رۆژى پشو بو و
ھەینى بو، كە نپوەرۆ چىشتى گەرمیان تىكرد، دایكى

گارۆ وتی: کورە جوانە کەم، ها ئەو قاپە چیشته گەرمە
ببە بۆ مائی یا گوئناز، ئەوانە مائیکی هەژارن، باوکیان
پیشمەرگە بو، شەهید بوو.

گارۆ وتی: بەسەرچاو دایە گیان، قاپە چیشته گەرمە کەمی
گەیانده مائی یا گوئناز و گەرایهوه، بەم کارانه یان گارۆ
و چرۆ و سەرجه م ئەندامانی خیزانه کە یان دلخۆش بون.

"قەلەمە كەي نازەنن"

نازەنن پۆلى يەكەمى بنەرەتى بو، رۆژيكيان چووه
ژورەكەي و گوئي له دەنگي گريانيك بو، زۆر بەژورەكەدا
خولايەوه كەچي هيچي نەبيني؟!

دواتر زياتر گوئي بو راگرت، بيني دەنگي گريانه كە
لەسەر ميژه كەوه ديته! كە سەرنجى دايبى، بيني ئەوه
قەلەمەكەي هۆن هۆن دەگري؟! نازەنن قەلەمە
جوانەكەي دەستدايبى و ماچى كرد و وتى: قەلەمە
جوانەكەم بۆچي دەگري!؟

قەلەمە جوانەكە وەلامى دايبەوه و وتى: بۆيە دەگريم،
چونكە تۆ ئەوه سى رۆژه منت لەسەر ئەو ميژه داناوه و
هيچ شتيكت پى نەنوسيوم.

دواتر كتيبه كەي دەنگي هەلپرى وتى: منيش سكالام
هەيه، ئەوه سى رۆژه هيچ پەريكت ليم نەخويندۆتەوه.

نازەنن وتى: ئاخەر ئەوه دو تا سى رۆژه خەريكي ياريكردن
بوم.

دهفته ره که ی هاته وه لّام و وتی: منیش سکا لّای زۆرم
هه یه، ئەوکاتانه ی وشه ی کوردیت له په ره کام دهنوسی،
چهند دلخۆشبووم!

ره شه که ره وه که و قه له مداده ره که ش پی که وه وتیان: نازهنین
گیان، هه موومان سکا لّامان هه یه، به ریزتان ئە گهر
یاریش بکه ن، ئیمه ش هاوری توین، پیویسته یاری
له گه لّ ئیمه ش بکه ی.

قه له مه ره نگا وره نگه کان هاتنه وه لّام و وتیان: نازهنین
گیان، ئیمه ش حه زده که یین یاریمان له گه لّ بکه یی و وینه ی
جوانمان پی ره نگ بکه ی.

نازه نین له شه رمان ره نگه سور هه لگه رابو نه یده زانی چ
بلّی! نه ختی بیری کرده وه و وتی: به راستی ئیوه هاوری
خۆشه ویست و دلسۆزی منن، لی ره به دوا هه رگیز
پشتگویتان ناخه م و رۆژانه یاری له گه لّ ئیوه ش ده که م.

هه ر ئەوکات دهستی دا کتیبه که یی و چهند په ریکی
لیخوینده وه و قه له مه که ی دهستدایّ و به قه له مداده ره که

نوکه که ی تیر کرده وه و دهستی کرد به نویسی چیرۆکی
که رویشك و سمۆره، ناوه ناوهش چند وشه یه کی به
رەشکه ره وه که ی رەشده کرده وه و دهستی ده کرده وه به نویسن،
دواتر وینه ی په پوله یه کی جوانی کیشا و به
قه له مپهنگه کانی رهنگی کرد.

ههستی کرد، قه له م و دهفته ر و کتیب و رەشکه ره وه که و
قه له مداده ره که و قه له مپهنگه کان زۆر دلخۆشن.
(نازه نین) یش دلی زۆر خۆشبو و بریاری دا که هه مو رۆژی
یار بیان له گه ل بکات و هه رگیز پشتگو ییان نه خات.

"فیل و مشک"

رۆژێك (فیل) یك چوووه سه‌ر بیره ئاوێك بۆئه‌وه‌ی ئاو بخواته‌وه، بینی مشکیکی جوانکیله که‌وتۆته نیو ئاوه‌که و خه‌ریکه ده‌خکی، ئه‌ویش به‌زه‌یی پیداهاته‌وه و خه‌رتومه درێژه‌که‌ی شو‌رکرده‌وه ناو بیره‌که و به مشکه‌که‌ی وت: سه‌رکه‌وه وه‌ره ده‌ره‌وه، مشکه‌که‌ش به خه‌رتومه درێژه‌که سه‌رکه‌وت، کاتی گه‌یشته نزیك چاوه‌کانی که‌وته سه‌رسک و بیتاقه‌ت بو.

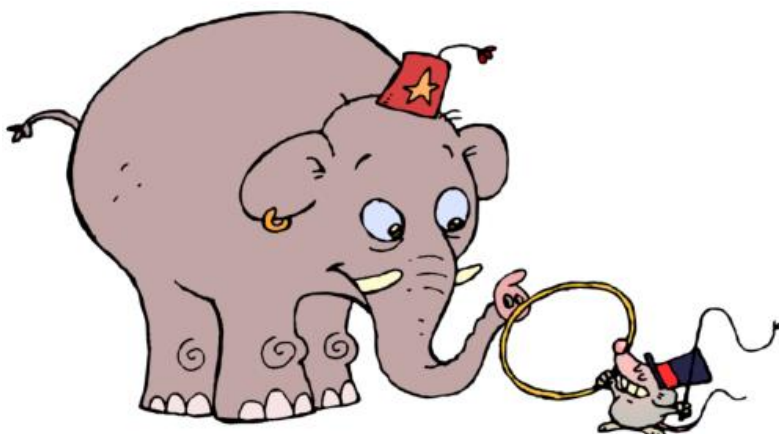
فیله میه‌ره‌بانه که‌وتی: مشکه جوانه که‌ر‌زگارم کردی. مشکه بچوکه که‌ زۆر سوپاسی فیله‌که‌ی کرد و وتی: شه‌ردبی ده‌بی ئه‌و چاکه‌یه‌ی تۆم هه‌رگیز له‌بیرنه‌چیته‌وه، هه‌ولیش ده‌ده‌م چاکه‌که‌ت بده‌مه‌وه!

فیله گه‌وره‌که پیکه‌نی و وتی: من پیوستیم به‌ تۆ نییه، تۆ مشکیکی بچوکی، چۆن چاکه‌م ده‌ده‌یته‌وه، مشکه‌که جارێکی دیکه سوپاسی فیله‌که‌ی کرد و خواهافیزی کرد و رۆیی. رۆژیکیان مشکه‌که گویی له‌ ده‌نگیکی نامۆ

بو، گوئچکه کانی به زهویییه وه نا و ههستی راکرت،
 پاشان گوئی له خشه خش و دهنگه که بو! راسته وخو چووه
 سه ر داریکی بهرز و سهیری کرد له لای رۆژهه لاتی
 جهنگه له که وه چهند راپوچییه که به چه که وه به ره و ناراسته ی
 فیله که دین!! ئه و له زهوی گوئی له خشه ی پییان بو،
 به لام کاتی که چووه سه ر دره خته که، ئینجا دلنیا بو که
 ئه وانه راپوچین! مشکه جوانه که به په له له سه ر دره خته که
 هاته خواره وه، به راکردن چووه لای فیله که، بوئه وه ی
 به ئاگای بینیتته وه، به لام سهیری کرد فیله که نووستووه! به
 خه رتومی فیله که سه ر که وت تاوه کو له گوئی فیله که
 نزیک بووه وه، هاواری کرد، فیلی هاوپییم راپوچی هاتن
 راپوچی، فیله که به ئاگانه هاته وه!! مشکه که ناچار بو
 گازیکی له گوئی فیله که گرت! فیله که ش به ئاگاهاته وه
 و راپه ری و به مشکه که ی وت: ها چی بووه؟!

مشکه که وتی: خیرا که رووه و خو رئاوا رابکه، ئه و ا چهند
 راپوچییه که له دیوی رۆژهه لاتی جهنگه له که به ره و روت

دین، فیل له ترسان به ره و خورتاواى جهنگه له که رایکرد. هه رچهندى راوچییه کان ته قه یان له فیله که کرد، به لام بهری نه که وتو پزگاری بو، چونکه راوچییه کان له فیله که زور دور بون و هیشتا نزیك نه که وتبونه وه. پاش چند پوژنیک فیله که مشکه که ی بینیه وه، پیی وت: زور سوپاست ده که م مشکی تازیز، تو منت له مردن پزگار کرد، به راستی بوم به ده رکه وت چاکه کردن به گه وره و بچوکی نییه، له و روژوه مشک و فیله که بونه هاوری گیانی به گیانی.

"زەرافە و چۆلە کە"

رۆژیکیان رەشەبا هەڵیکرد هیلانە ی چۆلە کە یەکی
لەسەر درەختیک بەردایە خوارەو، کاتی دایکیان هاتەو
بینی هیلانە کە ی نەماو، زۆر گریا و هاواری کرد، هەر
ئەوکاتە بەچکە چۆلە کە جوانەکان هاواریان کرد و وتیان:
دایکە گیان لیڤەین، فریامان کەو!!

چۆلە کە داماو کە کە بەچکەکانی بەم شیۆیە بین
لەسەر زەوی کەوتون و بریندار بون، زۆر خەمبار بو، گریا
و چوو لایان، نەیدەزانی چی بکات، چونکە بەچکەکانی
بچوک بون و برینداریش بون! دەشتسا ئەوکاتە دا
رێوییەک بیّت و بیانخوات!!

بۆیە هانای بۆ زەرافە برد و وتی زەرافە جوانە کە، تکات
لیڤە کەم یارمەتیم بدە، زەرافە کە وتی: چی بوو؟ چی
قەوماو؟! چۆلە کە جوانە کە هەمو شتیکی بۆگێرایەو.

زەرافە کەش چو بەچکە چۆلە کەکانی بین، سەرەتا برینی
بەچکە چۆلە کەکانی تیمارکردو، بە پارچە لەفافیکی

خاوين شويني برينه کاني پيچايه وه، ئينجا يه که يه که به چکه کاني خسته وه ناو لانه که يي خوئي، دواتر داواي له چۆله که که کرد، که بچيته لاي بزن و هه نديک به ني ليوه بگري، بوئه وه ي هيلانه که ي پي به ستيته وه و جاريکي تر نه که ويته، به چۆله که که شي وت: تا تو ده گه ريته وه من چاوديري به چکه کانت ده که م، چۆله که که ش هه لفرې و چووه مالي بزن و سه لامې ليکرد و پيي وت: نه ختي به نم پيوسته بو هيلانه که م، ته گه ر بملده يتي؟

بزنه که ش وتي: به چاوان، چهند مه تر ت ده وي.

چۆله که که وتي: ته نها سي مه تر م ده وي.

چۆله که که به نه که ي هيئا، زه رافه که ش هيلانه که ي به رز کرده وه و له شويني خوئي دايناوه، پاشان چۆله که که به هاوکاري زه رافه که هيلانه که يان باش قايمکرد و توند به ستيا نه وه، بوئه وه ي جاريکي تر نه که ويته وه، روژانه ش کو تري دراوسييان هاوکاري چۆله که که ي ده کرد و

خواردنى بە بەچكە كەكان دەدا، بەم شىۋەيە بەچكە كان
چاك بونەوہ و لە مردن رزگاربان بو، دايكە كەش زۆر
دلخۆشبو، جا بۆيە منالە چاوكەشە كان ئەگەر ئىۋەش
رۆژىك لە رۆژان بىنيتان بەچكە چۆلە كەيەك يان بەچكە
بالندەيەك لە هیلانە كەي بەر بۆتەوہ، ھە ئىبگرنەوہ و
بەئەسپايى لە نىۋ هیلانە كەي خۆي دايىننەوہ.

"به چکه پشيله ی جوان"

ژيما و ديما دو خوشکي جوانکيله بون، له قوتابخانه زور
زيرهک بون، هميشه ماموستا و قوتاييه کان پيان
دهوتن دو کچه جوان و زيره که که. روژيکيان له قوتابخانه
ده گه پرانه وه، کاتي گيشتنه وه نزيک مال، بينيان به چکه
پشيله يه کي بچوک که وتوته نيو قور و ليته و ده مياويني
و ده گريي! ته وانيش زور به زه بيان پيدا هاته وه و له
قوراوه که ده ريانه پينا و برديانه ماله وه، به تاو و شامپو
شوشتيان و وشکيان کرده وه، به چکه پشيله که هينده
جوان و ورديله بو، هينده ي پرته قاليک ده بو، پهنگيشي
زه ردی ئامال پرته قالي بو، بويه ديما و ژيما ناويان نا:
پرته قال و خريلو که يه کي زه ردی جوانيان له ملي کرد،
هه رکه ده جولايه وه ترينگه ترينگي خوشي ليوه ده هات.
دواتر قايک شيريان بو دانا، کاتي تير شيري خوارد،
به چکه پشيله جوانه که هاته دهنگ و وتي: زور سوپاستان
ده که م منتان له مردن رزگار کرد.

ژیا وتی: پیویسته بهزه یمان به ئازهل و بوونه وه راندا بیته وه.

دیما وتی: من پشیلهم زۆر خوشدهوی.

لهو قسانه بون گوئیان له میاوه میاوه و هاواری دایکی
پشیلهم که بو.

پرته قال وتی: ئه وه دایکمه، ئه وانیش به چکه پشیلهم که یان
برده لای دایکی، دایکیشی زۆری ماچ کرد.

دواتر پرته قال، به سه رهاته که ی بو دایکی گپرایه وه،
دایکیشی زۆر سوپاسی ژیا و دیما کرد و ئینجا رویشتن
و خواحافیزیان کرد. باش چهند روژیک پرته قال هاته وه
حه وشه ی مالیان و ژیا و دیما بینی، ئیستا پرته قال ژیا
و دیما زۆر خوشدهوی، ئه وانیش زۆریان ئه و خوشدهوی و
حه زیان لیه ناوه ناوه ببینن و پسکیت و شیر ی بده نی.

"ئۆتۆمۆبىلىكى سىپى و خاوين"

ئۆتۆمۆبىلىكى خنجىلانى و جوان، ھىندە پاك و خاوين بوو، دەترىسكايەو، رەنگى سىپى بو، تازەش خۇى شوشتبوو، ئەوئەندەى تر بەرەنەق ببو، بەھىۋاشى بەشەقامدا دەرۋىيى، كاتى گەيشتە ترافىك لايت، سەيرى كرد گلۋىپى ترافىك لايت سورە، بۆيە وەستا، بەلام ئۆتۆمۆبىلىكى قەبە و گەورە، لەكاتى پىبونى گلۋىپى سور لە ترافىك لايتە كە تىپەر بو! لەوكتەدا پىاۋىكى پىر بەسەر ھىللى سىپى دەپەرىيەو، واتا ئەو ھىللى بۆ پەرىنەوئى مرۇقەكان تەرخان كراو، ئۆتۆمۆبىلە كە خۇى كىشا بە پىاۋەكە و بە زەويدا دا! لەوكتەدا پۇلىس سافىرەى لىدا و گەيشتە جى، ئۆتۆمۆبىلە كەى گرت، ئۆتۆمۆبىلە كە دەگريا! دواتر بردىانە دادگا. پىاۋە پىرە كەشيان برده نەخۇشخانە! ئۆتۆمۆبىلە سىپىيە جوانە كە زۇر خەمى لەو كردارە ناشىرىنەى ئۆتۆمۆبىلە گەورە و قەبەكە خوارد، چونكە ئەو ھەرگىز لەكاتى داگىرسانى

گلۆپی سور تیپه رنه ده بو، راده و هستا تاوه کو گلۆپه که سه وز ده بو، ئینجا ده په رینه وه، کاتیکیش له شه قامدا ده بیینی خه لک ده په رینه وه، هاوکاری ده کردن و راده و هستا تاوه کو خه لکه که ده په رینه وه، دواتر له ریگادا گه یشته ئۆتۆمۆبیلیکی سه وز و ئۆتۆمۆبیلیکی سور، بیینی ئه وه به شه ر هاتون، سهر و گیلاکی یه کتریان شکاندووه. ئۆتۆمۆبیله سپیه جوانکیله که چوه نیوانیان و وتی: ئه وه بۆچی به شه ر هاتون؟ ئۆتۆمۆبیله سه وزه که وتی: من له دیوه که ی خۆم ده رۆیستم، که چی ئه و ئۆتۆمۆبیله سوره هات و خۆی به مندا کیشا و برینداری کردم.

ئۆتۆمۆبیلی سور وتی: راسته من زۆر خیرابوم و خۆم پینه گیرایه وه، به لام خه تای من نه بو! ئه وه تا منیش برینداربوم! له و لاشه وه ئۆتۆمۆبیلیکی قاوهیی زۆر خیرا هات! له شۆسته ی شه قامه که یدا و ههر چوار قاچی شکا و لاشانیکی خواربووه وه و چاویکی کویر بو و دهم و لیوی خه لتانی خوین بو، ئۆتۆمۆبیله سپیه جوانکیله که

دهستی به گریان کرد و وتی: ئیوه بۆچی واده کهن! بۆ
له سه ره خو نارۆن! بۆ له کاتی داگیرسانی گلۆپی سوری
ترافیك تیده په رن! بۆچی ئاوینه شکاوه کانتان ناگۆرن؟
بۆچی خۆتان ناشۆن؟ بۆچی هاوکاری یه کتر ناکهن؟ بۆچی
وا به په له ن؟

له و کاته دا تۆتۆمۆبیلیکی په مه یی جوان و پاک هات و
وتی: تۆتۆمۆبیلی سپی راست ده کات، تۆتۆمۆبیلی سه وز
و سور و قاوه یی له شه رمان ئاره قه یان ده کرد، وتیان:
جاریکی تر هه له ی وانا که ین، شه رنا که ین، به هیواشی
به ریډا ده رۆین، تووره نابین، پاک و خاوین ده بین و ریژ
له یاساش ده گرین.

"راپه‌رینه مه‌زنه‌که‌ی ساڵی ۱۹۹۱"

مامۆستا داریاس هه‌نگاوی نا به‌ره‌و پۆلی پینجی بنه‌ره‌تی بۆئه‌وی وان‌هی کوردییان پینبلیته‌وه، کاتی چووه پۆله‌که، رۆژباشی له قوتابییه‌کان کرد، قوتابییه‌کانیش به‌رزه‌پێ بونه‌وه و وتیان: گیانت باش مامۆستای به‌ریز و باش، مامۆستا وتی: فه‌رموو دانیشن.

که‌شوه‌ه‌وای ئەم رۆژه زۆر خوشبو، په‌نجه‌ره‌ی پۆله‌که‌ش ده‌یروانییه باخچه‌ جوانه‌که‌ی قوتابخانه، بۆیه مامۆستا داریاس داوای له قوتابییان کرد، په‌نجه‌ره‌کان بکه‌نه‌وه، ئەوانیش کردیان‌وه، هه‌وایه‌کی فینک هاته نیو ژوره‌که. قوتابییه‌کان زۆر به‌جوانی و به‌بێ ده‌نگی دانیشتبون و چاره‌پێی ئەوه بون مامۆستا داریاس قسه‌یان بۆبکات. مامۆستا داریاس وتی: قوتابییه خوشه‌ویسته‌کان سبه‌ی یادیکه‌ نیشتیمانییه، کی ده‌زانێ چیه؟

ئاویه‌ر ده‌ستی هه‌لپری، مامۆستاش وتی: فه‌رموو.

ئاويدر وتى: سبەي (۳/۵) يە، واتە پېنجى ئازارە، يادى
راپەرىنە مەزنەكەي سالى (۱۹۹۱)ە، ئەو سالىەي كورد
لە زەبر و زەنگى حوكمەتى بەعس رزگارى بو، ئەو
رژىمەي سەدوھەشتاودوھەزار كوردى ئەنفال كرد! ئەو
رژىمەي ھەلەبجەي كىمىياران كرد!

مامۆستا دارىياس وتى: ئافەرىن كچى ژىر، ئافەرىن.

رۆمان دەستى ھەلپرى و وتى: لە كام شارەوھە راپەرىن
ئەنجام درا، مامۆستا دارىياس وتى: ئافەرىن پرسىيارەكەت

زۆر جوانە، بزەنم كام قوتابى دەزانى، لە كام شار بو؟

چراخان دەستى ھەلپرى و پاشان وتى: مامۆستا لە شارى

رانيە بو، بۆيە ئىستا دەروازەي (راپەرىن) ي پىدەلئىن.

مامۆستا دارىياس وتى: ئافەرىن.

پاشان مىران دەستى ھەلپرى و وتى: ئەي لە شارەكانى

دىكەي كوردستان كەي راپەرىن ئەنجام درا؟

مامۆستا دارىياس وتى: ئافەرىن مىران پرسىيارەكەت لە جى

بوو، بزەنم كام لە قوتابىيەكان دەزانى ناوى شارەكە و

پوڙي راپهرينه كهى بلى؟ شنه دهستى هه لپرى وتى: دو پوڙ
دواى خه لكى رانيه، خه لكى شارى كوويه راپه پرى، واتا
(۱۹۹۱/۳/۷).

ماموستا دارياس وتى: ئافهين. دواتر وتى ئهى شاره كانى
تر؟ پوڙى قوتابى دهستيان هه لپرى.

كاروان وتى: راپهرينه كهى سليمانى ريكه وتى
(۱۹۹۱/۳/۹) بو.

دره خشان وتى: راپهرينه كهى هه ولير ريكه وتى
(۱۹۹۰/۳/۱۱) بو.

گارو وتى: راپهرينه كهى بابهدينان له
(۱۹۹۱/۳/۱۲) كه له بهرده ره شه وه دهستى پيكر د.

شنو وتى: راپهرينه كهى (كهركوك) يش، ريكه وتى
(۱۹۹۱/۳/۲۰) بو، واتا له پوڙيك پيش جهژنى نه ورور

بو. ماموستا دارياس زور دلخوش بو، وتى: ئافه رين
قوتابيهه زيره كه كانم، هه ربژين و هه ميشه سه ركه وتوبن.

وتيشى: پيوسته هه مو قوتابيهه كه وهك ئيوه زيرهك و

وشيار بىت و يادى راپه رين له بيرنه كات. پيشتان
 راده گه ينم سبهى كه ريكه وتى (۳/۵) يه، به بونهى نهو
 ياده پيرۆزه وه، ئاهه نكيكى خنجيلانه مان ده بىت، داواكارم
 ليتان، هه موتان به (كور) و (كچ) هوه پوشاكي كوردى
 بپوشن و كاترمير نوى به يانى له گوره پانى قوتابخانه
 ئاماده بن. له وكاته دا پولى په پولهى بالنه خشين له
 په نجه روه هاتنه پوله كه و به سه ر قوتابيه كان و ماموستا
 دارياس ده خولانه وه و ده يانوت: راپه رينه كهى سالى ۱۹۹۱
 رۆژيكي پيرۆزه، ئيمه ش زور دلخوشين و سبهى ديين،
 به شدارى ئاهه نكه كه تان ده كه ين.

(فەھرەست)

- ۱- پەپولە جوانە كان..... ۳
- ۲- چۆلە كەى رەنگارپەنگ..... ۸
- ۳- توتىيە كى ژىر..... ۱۷
- ۴- گىفتوگۆى ترۆپىك و خۆرەتار..... ۲۱
- ۵- كەرويشك و ژوشك..... ۲۶
- ۶- پەپولە كەى كاۋە..... ۲۹
- ۷- بەچكە فسۇس و مىرولە..... ۳۱
- ۸- گىفتوگۆى دىلۆپەبارانىك و گولنىك..... ۳۵
- ۹- كلۆبە فرە جوانە كە..... ۳۷
- ۱۰- قەلەمە كەى نازەنىن..... ۴۱
- ۱۱- فىل و مشك..... ۴۴
- ۱۲- زەرەفە و چۆلە كە..... ۴۷
- ۱۳- بەچكە پشپىلەى جوان..... ۵۰
- ۱۴- ئوتۇمۆبىلىكى سىپى و خاۋىن..... ۵۲
- ۱۵- راپەرېنە مەزنىە كەى سالى ۱۹۹۱..... ۵۵

"ژیاننامەى نووسەر"

*ھاوژین سلێوه عیسا کەریم، ئە دایک بوی (١ / ٥ / ١٩٧٩)،

ھەرمۆتە - کۆیە.

* (٢٠٠٤) بڕوانامەى بە کالۆریۆسی ئە زمان و ئەدەبى کوردی

بەدەست ھێناوە.

* (٢٠٠٨) بڕوانامەى ماستەرى ئە زمان و ئەدەبى کوردی بەدەست

ھێناوە.

* (٢٠١٢) بڕوانامەى دکتۆرای ئە ئەدەبى کوردی بەدەست ھێناوە.

* (٢٠١٧) پلەى زانستى بەرزبۆتەوہ بۆ پڕۆفیسۆرى یاریدەدەر.

* تاكو ئیستا (١٨) کتیبى ئە بارەى شیعەر و تووژینەوہى ئەدەبى و

بابەتى وەرگیردراو بە چاپ گەیاندووہ.

* ئیستا مامۆستایە ئە بەشى زمانى کوردی ئە زانکۆى کۆیە.